

Rapport

Een rapport naar aanleiding van een klacht over het binnentreden in een woning en over de bejegening van de bewoonster door politieambtenaren van de eenheid Oost-Nederland.

Datum: 16 augustus 2016

Rapportnummer: 2016/076

Aanleiding

Op 22 januari 2015 zijn drie politieambtenaren (de heer J., de heer D. en mevrouw K.) van de eenheid Oost-Nederland door middel van het intrappen van de voordeur binnengetreden in de woning van verzoekers. De politie was op zoek naar de heer O., een neef van verzoekers die woonachtig zou zijn op het adres van verzoekers, die vanwege niet betaalde verkeersboetes mocht worden gegijzeld.

Op het moment van binnentreden waren verzoekster, haar dochter van twaalf en een kind van anderhalf jaar in de woning. De neef werd niet aangetroffen. Verzoekster is in de woning door één van de politieambtenaren beetgepakt, omdat ze niet zou meewerken. Verzoekster voelde zich zodanig in haar eer aangetast, dat ze een melding deed bij de zedenpolitie. Het kwam niet tot een aangifte. Verzoekers dienden ook een claim in bij de politie vanwege de schade aan de voordeur en een klacht over de manier waarop de politie had opgetreden. De claim werd afgewezen en de klacht werd door de politiechef afgedaan met de mededeling dat er uitgebreid en zorgvuldig op de klachtonderdelen was ingegaan. Het was de politiechef niet gebleken dat de betrokken politiemedewerkers onrechtmatig of in strijd met de voorschriften hadden gehandeld.

Verzoekers konden zich hier niet in vinden. Bijgestaan door een gemachtigde dienden zij bij de Nationale ombudsman een klacht in over het politieoptreden.

Klacht

Verzoekers klagen erover dat politieambtenaren van de eenheid Oost-Nederland op 22 januari 2015 hun woning hebben betreden en dat daarbij schade is ontstaan aan hun voordeur.

Ook klagen verzoekers over de wijze waarop verzoekster in hun woning door politieambtenaren is bejegend.

Bevindingen

Standpunt verzoekers

Verzoeker heeft op 26 januari 2015 gebeld met politiemedewerker X. Deze medewerker heeft wat er is besproken vastgelegd in een proces-verbaal van bevindingen. Voor zover van belang staat daarin dat verzoeker vertelde dat de politie op 22 januari 2015 in zijn woning is geweest en dat de mannelijke agent aan zijn vrouw had gezeten, toen de vrouwelijke agent naar boven was gegaan om te kijken. Omdat verzoeker aangaf dat zijn vrouw aangifte wilde doen, heeft X hen in contact gebracht met de zedenpolitie. Daar deed verzoekster samengevat het volgende verhaal. Verzoekster lag op 22 januari 2015 op bed op de eerste verdieping en hoorde haar dochter beneden roepen. Verzoekster

ging in haar nachtjapon en met haar hoofddoek op naar beneden. Bij de trap bij de woonkamer zag ze een politieman en vrouw. De agenten schreeuwden tegen haar. De politievrouw keek in een trapkast. Verzoekster probeerde in haar beste Nederlands te vragen wat er aan de hand was, maar kreeg telkens te horen dat ze stil moest zijn. Verzoekster dacht dat het oorlog was, ze was in de war en verschrikkelijk geschrokken. Verzoekster moest tussen de keuken en de woonkamer gaan staan. Verzoekster wilde naar haar dochter, maar de politieambtenaren hielden haar tegen. Het was voor verzoekster niet duidelijk waarvoor de politieambtenaren kwamen. De politievrouw zette haar dochter tegen de muur en liep naar de keuken. Toen verzoekster naar haar dochter wilde, pakte de politieman haar met één hand bij haar keel en de andere hand bij haar linker borst. Hij kneep erin. Toen verzoekster zei dat ze dat niet wilde, duwde hij haar op de bank in de woonkamer. De vrouwelijke agent kwam uit de keuken en er kwam een derde politieambtenaar binnen. De eerste twee liepen toen naar boven. Verzoekster wilde daar ook heen omdat haar kind daar lag te slapen, maar de derde politieambtenaar hield haar tegen. Toen deze ook naar boven liep en ze hen de naam van O. hoorde begreep ze pas waar de politie voor kwam. Verzoekster had intussen meerdere keren geprobeerd haar man te bellen. Toen hij terugbelde, gaf ze de telefoon aan een van de politieambtenaren.

Verzoekers lieten de ombudsman weten dat de politie al eerder voor O. aan de deur is geweest. De momenten konden verzoekers niet meer exact terughalen. Een keer was in ieder geval in september 2014, toen heeft verzoekster de agenten in de gang gelaten. Bij een volgend bezoek kort voor 20 november 2014 heeft verzoekster de agenten helemaal binnen gelaten. Verzoekers weten van beide gevallen niet meer welke politieambtenaren dit waren en hebben evenmin de namen genoteerd. Daar was ook geen aanleiding voor, de bezoeken verliepen normaal. Beide keren heeft verzoekster op een normale wijze aan de agenten kenbaar gemaakt dat O. niet op het adres woonde, maar dat hij het adres nodig had om post te ontvangen. Eerst haalde O. zijn post (mogelijk ook van het CJIB) zelf op, later niet meer. Toen hebben verzoekers de post retour afzender gestuurd en zijn ze uiteindelijk op 20 november 2014 naar de gemeente gegaan om te melden dat O. niet op het adres verbleef.

Volgens verzoekers was er ook helemaal geen reden voor de politie om op 22 januari 2015 de deur bij hen in te trappen. Immers had verzoeker al bij de gemeente te kennen gegeven dat O. niet meer hun adres woonde. Ook had O. op dat moment een betalingsregeling met het CJIB voor zijn openstaande boetes.

Informatie van de gemeente en het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB)

In het kader van het onderzoek heeft de ombudsman informatie opgevraagd bij de gemeente over de inschrijving van de heer O. op het adres van verzoekers. De gemeente liet weten dat de heer O. op 16 juli 2014 was ingeschreven op het adres van verzoekers en dat verzoeker de gemeente op 20 november 2014 in kennis had gesteld dat O. niet meer op dit adres verbleef. De gemeente is daarop een onderzoek gestart naar de verblijfplaats van O. Het onderzoek werd in februari 2015 afgerond nadat de gemeente geen nieuwe verblijfplaats van O. had kunnen vaststellen. Per 16 februari 2015 is O.

uitgeschreven (adres onbekend). De gemeente stelde dat de politie – vanaf het moment dat het adres van betrokkene in onderzoek is gezet in november 2014 – dit in de Basis Registratie Personen (BRP) had moeten kunnen zien. Daaruit had de politie kunnen vaststellen dat er bij de gemeente vermoedens waren dat betrokkene niet meer op dit adres verbleef.

In het kader van het onderzoek heeft de ombudsman ook bij het CJIB geïnformeerd of O. op 22 februari 2015 een betalingsregeling had getroffen met het CJIB. Het CJIB liet weten dat er dertien zaken open stonden waarvoor de heer O. kon worden gegijzeld. Op 22 januari 2015 was er geen sprake van een betalingsregeling. Er waren tussen het CJIB en de advocaat van O. wel diverse telefoongesprekken gevoerd, maar tot een regeling was het nog niet gekomen.

Standpunt politie

Proces-verbaal van hulpofficier van justitie R.

Op 22 januari 2015 wordt de heer R., de hulpofficier van justitie die de machtiging tot binnentreden heeft getekend, gebeld door verzoeker. Wat er is besproken heeft de hulpofficier op ambtsead vastgelegd in een proces-verbaal van bevindingen. Voor zover van belang staat daarin vermeld dat verzoeker boos was omdat de politie de deur had ingetrapt. R. was nog niet van het voorval op de hoogte en heeft na het gesprek met verzoeker een van de betrokken ambtenaren gesproken. Die vertelde dat er voor het binnentreden mondeling en visueel contact met verzoekster en een kind in het huis was geweest, maar dat er stelselmatig werd geweigerd om de deur open te doen. Toen ze eenmaal binnen waren, heeft verzoekster hen telkens de doorgang naar de bovenverdieping belemmerd. Om die reden is verzoekster een keer aan de kant geduwd.

Proces-verbaal en verklaringen van politieambtenaren J., K. en D.

De politieambtenaren J. en D. hebben over het gebeuren een proces-verbaal opgesteld. Het stuk is op ambtsbelofte en gedateerd 29 januari 2015. Daarnaast heeft een medewerker van de ombudsman de drie ambtenaren in persoon, afzonderlijk ook nog enkele vragen gesteld. Voor zover van belang hebben de politieambtenaren het volgende beschreven en verklaard.

J. had de zaak die ochtend aangeleverd gekregen van de afdeling executietaken. Hij heeft de BRP bevroegd en gezien dat O. op het adres van verzoekers ingeschreven stond. Hij wist niet dat het adres in onderzoek was en kon dit ook niet zien in de BRP. J., K. en D. kwamen rond 10.00 uur aan bij de woning van verzoekers. Ze waren in uniform gekleed. Ze zagen dat het een rijtjeshuis betrof. D. is aan de achterkant van het huis gaan staan. J. en K. liepen naar de voorkant en zagen overal gesloten gordijnen. J. belde aan bij verzoekers en hoorde de bel overgaan. K. belde aan bij de burens. Die vertelde dat er wel vaker niet werd opengedaan bij verzoekers als er werd aangebeld. K. heeft nog aan de burens gevraagd wie er in het huis woonde. Vanwege privacy heeft ze niet gevraagd of O. er ook woonde. Bij het huis heeft J. aangebeld, op de ramen geklopt en door de brievenbus geroepen. Op enig moment zag J. op de eerste verdieping een raam

open gaan. Een jong meisje vroeg geïrriteerd wat er aan de hand was. J. vroeg of ze de deur open kon doen. Ook vertelde hij dat ze een machtiging hadden om de woning te betreden en te doorzoeken. J. zag dat het raam drie keer open en dicht ging en dat het meisje sprak met iemand in de woning. K. meende dat zij tijdens het contact met het meisje door het raam ook hadden gezegd dat ze naar iemand op zoek waren. Het meisje vertelde dat ze de sleutel kwijt waren en dat ze daarnaar aan het zoeken waren. J. en K. hadden het idee dat dit een smoes was. J. zei tegen haar dat het te lang ging duren en dat ze moesten meewerken. J. had eerst een rustige stem, later is hij zijn stem meer gaan verheffen. Het meisje deed het raam dicht zonder te reageren. Het duurde al met al een kwartier. Daarop probeerde J. de voordeur open te 'flipperen', om de deur zonder schade open te krijgen, maar dit lukte niet. Daarop gaf hij twee trappen tegen de deur en schoot deze open.

Omstreeks 10.15 uur betraden J. en K. de hal van de woning. In de aangrenzende woonkamer stonden verzoekster en haar dochter. Die spraken door elkaar, verzoekster in gebrekkig Nederlands. De dochter zei dat de politieambtenaren niet binnen mochten komen omdat ze moslims zijn. Als de vader niet thuis is, mag er niemand binnen komen. J. legde uit dat zij dat wilden respecteren, maar dat dat soms niet kan. J. vroeg aan het meisje of hij aan haar moeder wilde uitleggen dat ze het huis wilden doorzoeken. J. was in de woning kort en duidelijk qua taalgebruik, omdat zij daarvoor al geen enkele medewerking kregen. J. heeft de machtiging tot binnentreden, die zij die ochtend door hulpofficier van justitie R. hadden laten tekenen, getoond. Ze hebben de machtiging niet overhandigd. Ze hebben toen aangegeven dat ze voor O. kwamen, aldus K. Verzoekster en haar dochter gingen voor de toegang van de woonkamer naar de keuken staan (in de keuken bleek de trap naar boven te zitten). Ook K. probeerde de situatie uit te leggen, maar tevergeefs. K. heeft nog aangeboden om het huis alleen te doorzoeken, in de hoop dat dit zou helpen, maar ook dat kwam niet over. J. vertelde dat ze de woning gingen doorzoeken en dat ze aan de kant moesten gaan. K. heeft nog even in de trapkast in de woonkamer gekeken. Verzoekster vertelde dat er een baby boven lag en dat ze daar niet naar toe mochten. J. zag dat verzoekster en haar dochter een stevige houding aannamen. J. legde uit dat zij verzoekster konden aanhouden voor het belemmeren van de politie. Verzoekster herhaalde dat ze niet naar boven mochten. Daarop trokken J. en K. verzoekster en haar dochter aan hun schouders opzij. K. verklaarde dat zij hen bij de bovenarmen heeft gepakt. J. ontkende ten stelligste dat hij verzoekster bij haar keel en borst heeft gepakt. Toen hij naderhand hoorde dat zij een zedenaangifte tegen hem wilde doen, heeft hij serieus overwogen om een aangifte van valse aangifte tegen verzoekster in te dienen. K. gaf aan dat J. verzoekster niet bij haar keel en borst heeft gegrepen. Zij is de hele tijd met J. geweest en had dit anders gezien. Na het aan de kant zetten, hebben J. en K. ook geen fysiek contact meer met verzoekster of haar dochter gehad. Omdat de vrouwen niet meewerkten, heeft J. collega D. erbij gevraagd. Die verklaarde dat hij ongeveer tien minuten tot een kwartier achter de woning had gestaan. Toen D. binnenkwam zag hij dat J. en K. met verzoekster en haar dochter in gesprek waren, maar dat dit moeizaam verliep. Verzoekster reageerde recalcitrant op vragen van J. en K. Verzoekster was heel druk en hard aan het praten. Haar houding straalde onmacht uit. J. en K. waren rustig, aldus D. Hij heeft J. en mogelijk ook K. meerdere keren horen zeggen

dat ze voor O. kwamen. D. heeft niet gezien dat verzoekster en haar dochter aan de kant zijn gezet door J. en K. Allen zagen dat verzoekster wild en snel met haar armen bewoog. Ze was de Nederlandse taal niet machtig. Alle communicatie verliep via haar dochter. De dochter vertaalde wat de politieambtenaren vroegen. J. besloot om samen met K. de woning verder te doorzoeken en naar boven te lopen. D. bleef onder aan de trap bij verzoekster staan. De dochter gaf meermalen aan dat ze niet naar boven mochten. Boven troffen J. en K. één kamer die afgesloten was. D. probeerde het gesprek met verzoekster aan te gaan over de afgesloten kamer (die later nog is open gegaan) en het doel van hun bezoek, maar verzoekster sprak door hem heen. Verzoekster pakte haar telefoon, toetste een nummer in en gaf de telefoon aan D. Het bleek de man van verzoekster te zijn, die goed Nederlands sprak. Verzoekster duwde D. opzij en wilde naar boven lopen. D. hield haar tegen en vertelde dat hij haar anders zou aanhouden. D. vroeg aan de man of hij aan zijn vrouw kon uitleggen dat ze rustig moest worden, zodat de politie kon kijken of O. in de woning was. Inmiddels hadden J. en K. vastgesteld dat O. niet aanwezig was op de bovenverdieping. Ze zijn weer naar beneden gelopen en hebben de woning verlaten. Bij de voordeur heeft J. nog uitgelegd dat alleen het dagschoot van het slot kapot was, maar dat de deur nog dicht kon en dat de schade voor hen zelf was.

Verslag van binnentreden

Politieambtenaar J. heeft op 22 januari 2015 het verslag van binnentreden opgesteld en enkele dagen later bij verzoekers door de bus gedaan. In het verslag staat vermeld dat zij omstreeks 10.15 uur zonder toestemming van de bewoners de woning hebben betreden, op grond van artikel 2 en 3 van de Algemene wet binnentreden en artikel 565 lid 1 Wetboek van Strafvordering. Om 10.40 uur hebben zij de woning verlaten.

Overige informatie

Aangezien verzoekers stelden dat de politie voor 22 januari 2015 al twee keer eerder voor O. aan de deur was geweest, heeft de ombudsman daarover navraag gedaan bij de politie. De politie liet weten dat zij over eerdere bezoeken niets kon terugvinden in haar systemen. Dit hoefde volgens de politie niet te betekenen dat er niet eerder politie bij verzoekers aan de deur was geweest voor O. Uit nadere vragen van de ombudsman bleek wel dat er op eerdere datums machtigingen tot binnentreden zijn afgegeven, in ieder geval op 30 september 2014, op 12 november 2014 en op 15 januari 2015. Na het gebeuren is er op 29 januari 2015 en op 18 februari 2015 nog een machtiging afgegeven. Bij die laatste machtiging staat vermeld dat het adres in onderzoek is. Het feit dat er een machtiging is afgegeven, betekende volgens de politie niet direct ook dat de machtiging is gebruikt en de politie ook daadwerkelijk bij verzoekers aan de deur is geweest.

Reactie politiechef op het onderzoek van de Nationale ombudsman

In reactie op het onderzoek van de ombudsman liet de politiechef weten dat hij de klacht nog altijd ongegrond achtte. Hij gaf het volgende aan:

De afdeling executietaken van de politie bereidt zaken als de onderhavige voor. In de systemen stond vermeld dat het adres van verzoekers in onderzoek was. Andere

informatie over de zaak en over de veroordeelde (heer O.) wordt meegewogen. Een machtiging tot binnentreden is getekend door de hulpofficier van justitie. De politiechef vond dat de zaak zorgvuldig was voorbereid. Dat een adres in onderzoek is, betekent niet dat betrokkene niet op dat adres verblijft. De politiechef betreurde dat de originele machtiging tot binnentreden niet meer kon worden overgelegd.

Ten aanzien van het handelen van J., K. en D. was de politiechef van mening dat zij hun taak correct hebben uitgevoerd. Ze hebben verzoekster voldoende gelegenheid en tijd gegeven om de deur open te doen en eenmaal binnen, om mee te werken aan de doorzoeking. De politieambtenaren hadden goede redenen om aan te kunnen nemen dat O. in een van de (afgesloten) ruimtes in huis verbleef. De politiechef herhaalde de eerdere conclusie dat de vrouwen zich onheus bejegend hebben gevoeld, maar dat van een zedenmisdrijf geen sprake was. Het was niet de bedoeling van de politie om religieuze leefregels te overtreden, maar anderzijds kan de politie haar taken niet uitvoeren enkel wanneer de man des huizes thuis is.

Omdat het de politiechef duidelijk was geworden dat verzoeker verschillende keren bij de gemeente had verzocht om de heer O. uit te schrijven van zijn adres en de politiechef begrip had voor de situatie van verzoekers, bood hij aan om als gebaar van goede wil 50 procent van de schade aan de voordeur te vergoeden. Dit aanbod was eerder al gedaan, maar door de gemachtigde van verzoekers afgeslagen. Het aanbod geldt nog steeds.

Reactie verzoekers op reactie politiechef en onderliggende stukken

Verzoekers vonden dat de politie onzorgvuldig te werk is gegaan in de voorbereiding. De informatie dat het adres in onderzoek was, is ten onrechte niet meegenomen. Verzoekers gaven ook nogmaals aan dat O. op 22 januari 2015 een betalingsregeling had met het CJIB. De politie had daar rekening mee moeten houden. Ze stuurden de ombudsman een brief van de advocaat toe, waarin deze voor zover van belang schrijft dat zij op 24 november 2014 een aanvraagformulier voor een betalingsregeling van het CJIB had ontvangen en dat zij dit aan O. had doorgestuurd. O. zou het daarna zelf oppakken. Op 3 februari 2015 is de advocaat gebeld door het CJIB met de mededeling dat O. een *voorlopige* betalingsregeling had getroffen, maar dat de regeling was komen te vervallen omdat O. niet de vereiste documenten had overgelegd.

Politieambtenaren hebben door hun overdonderende manier van optreden zelf de panieksituatie bij verzoekster en haar dochter gecreëerd. De bel was stuk. De dochter die beneden was, is door het gebons naar haar moeder boven gegaan (verzoekers gaven ook aan dat er geen brievenbus in hun voordeur zit, en dat de politie niet naar binnen kan hebben geroepen). Dit vond plaats in een tijdsbestek van 5 a 10 minuten. De politieambtenaren hadden volgens verzoekers moeten waarschuwen dat ze de deur zouden intrappen, dan had de dochter dit weer aan haar moeder kunnen vertellen. In de woning hebben de politieambtenaren geen legitimatie of machtiging tot binnentreden getoond en als ze dit al hebben gedaan is dat zo snel gegaan dat het voor verzoekster

niet zichtbaar was. Ook zou de dochter diverse keren hebben aangegeven dat O. niet thuis was, maar dat de politie bleef door zoeken.

Verzoekers blijven bij hun claim dat de schade aan de voordeur, door een reparateur begroot op 2.560 euro volledig dient te worden vergoed door de politie. Ook stellen zij dat verzoekster psychische schade heeft geleden door het onrechtmatige optreden.

Beoordeling van de klachten door de Nationale ombudsman

De klacht over het binnentreden

1. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het huisrecht vindt bescherming in de Grondwet en in internationale verdragen (zie Achtergrond, onder I). Het huisrecht houdt voor politieambtenaren in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niet binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner of een machtiging van de officier van justitie.
2. Op grond van wet mogen politieambtenaren voor het in gijzeling stellen van een betrokkene elke plaats betreden en doorzoeken (zie Achtergrond, onder II). Voorafgaand aan het binnentreden vraagt de ambtenaar toestemming. Bij het binnentreden dient de ambtenaar zich te legitimeren en het doel van binnentreden mee te delen. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een machtiging vereist (zie achtergrond, onder III).
3. Allereerst is aan de orde of de hulpofficier van justitie de machtiging tot binnentreden terecht heeft afgegeven, voor het geval de bewoners geen toestemming zouden geven om binnen te treden. Vast is komen te staan dat de gemeente het adres waar O. stond ingeschreven in onderzoek had en dat de politie dit bij raadpleging van de systemen voorafgaande aan het binnentreden kon zien. Voor de ombudsman betekent dit echter niet dat de hulpofficier geen machtiging mocht afgeven. Het adres van verzoekers was het laatst bekende adres waarop O. stond ingeschreven. Dat de gemeente het adres in onderzoek had betekent dat er twijfel was over zijn actuele adres, maar het hoeft niet te betekenen dat O. niet feitelijk op het adres verbleef. Het komt juist voor dat mensen met openstaande boetes of gijzelingszaken zich bewust uitschrijven (maar nog wel op het adres verblijven) om onvindbaar te zijn voor instanties. O. had dertien gijzelingszaken bij het CJIB open staan, waarvoor hij door de politie kon worden aangehouden. Dat O. op 22 januari 2015 een betalingsregeling had met het CJIB is niet gebleken. Het CJIB ontkent dit ten stelligste en uit de informatie van de advocaat van O. kan dit ook niet worden afgeleid. De machtiging tot binnentreden kon dan ook worden afgegeven.
4. Vervolgens is aan de orde of de politieambtenaren correct hebben gehandeld door zonder toestemming van de bewoners de woning te betreden en daarbij de voordeur in te trappen. De ombudsman is van oordeel dat de politie ook op dit punt correct heeft gehandeld. Uit verklaringen van zowel verzoekers als de politie blijkt dat de politie-

ambtenaren, voordat zij de woning binnentraden, contact hebben gehad met de dochter van verzoekers, die op haar beurt weer sprak met iemand anders in de woning (dit bleek haar moeder te zijn, maar dat was op dat moment niet duidelijk voor de politieambtenaren). Voor de ombudsman staat ook voldoende vast dat de politie gevraagd heeft aan de dochter om de voordeur open te doen. Het is de keuze van verzoekster geweest om geen gehoor te geven aan het verzoek van de politieambtenaren. De ombudsman begrijpt niet goed waarom verzoekster de deur niet heeft geopend, als ze dat bij twee eerdere gelegenheden wel heeft gedaan. Temeer nu de politie bij die twee gelegenheden naar zeggen van verzoeker ook voor O. kwam, had verzoekster er serieus rekening mee kunnen houden dat de politie ook nu voor O. bij hen aan de deur stond. Uit het feit dat de politieambtenaren verklaren dat zij 10 tot 15 minuten voor de woning hebben gestaan en ook verzoekers aangegeven dat het 5 tot 10 minuten heeft geduurd voordat de politie binnentrad, is de ombudsman van mening dat verzoekster voldoende gelegenheid heeft gehad om de voordeur open te doen en de politieambtenaren te woord te staan.

5. Nu verzoekster de deur niet open deed voor de politie, kon de politie met de machtiging tot binnentreden de woning ook zonder toestemming betreden. Politieambtenaar J. heeft kennelijk eerst geprobeerd om de deur open te flipperen, om de deur zonder schade open te krijgen. Toen dit niet lukte heeft hij de deur opengetrapt. Daarbij is schade ontstaan. Dat de politie bereid is om uit coulance vijftig procent te vergoeden, vindt de ombudsman alleszins redelijk. De politie heeft rechtmatig en behoorlijk opgetreden en verzoekster heeft niet schadebeperkend gehandeld, door zelf de deur niet open te doen. Al met al is er niet gehandeld in strijd met het vereiste dat grondrechten – in dit geval het huisrecht – worden gerespecteerd.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

6. Ten overvloede merkt de ombudsman nog op dat het niet zorgvuldig is dat de politie niet meer beschikt over de oorspronkelijke machtiging tot binnentreden. De ombudsman heeft geen redenen om te twijfelen dat dit document is afgegeven, maar het stuk had onderdeel moeten uitmaken van het dossier. Ook is onvoldoende gebleken dat de politieambtenaren zich bij het binnentreden hebben gelegitimeerd, terwijl de wet dit wel vereist.

De klacht over de bejegening

7. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid de burger respecteert, hem fatsoenlijk behandelt en hulpvaardig is.

8. Over wat er in de woning is gezegd en voorgevallen lopen de lezingen uiteen. Enerzijds de lezing van de politieambtenaren die horen dat ze de woning niet verder in mogen, omdat de man des huizes niet thuis is en die via de dochter aan verzoekster proberen uit te leggen dat ze de woning willen doorzoeken op de aanwezigheid van O., en verzoekster en haar dochter op enig moment bij de bovenarmen/schouders hebben

gepakt, omdat zij hen de toegang tot de volgende ruimte belemmeren. Anderzijds is er de lezing van verzoekster dat de agenten tegen haar stonden te schreeuwen dat ze stil moet zijn en dat verzoekster niet wilde dat de agenten naar boven zouden gaan omdat haar kind van anderhalf daar lag te slapen en dat ze door J. onzedelijk is betast.

9. Zoals de ombudsman hiervoor heeft geoordeeld mocht de politie de woning binnentreden en doorzoeken op de aanwezigheid van O. Het lukte de politie kennelijk niet om verzoekster hiervan te overtuigen, of er voor te zorgen dat zij haar medewerking zou verlenen. De ombudsman kan begrijpen dat de politie op enig moment wilde doorpakken. Immers kwam zij voor O., maar hadden zij nog niet vastgesteld of hij wel of niet in de woning aanwezig was. Om die reden vindt de ombudsman het ook te billijken dat J. en K. haar en haar dochter aan de kant hebben gezet, toen zij de doorgang naar het volgende vertrek blokkeerden. Hoe dat is gegaan kan de ombudsman niet vaststellen. De lezingen daarover lopen uiteen en de ombudsman kan aan de ene lezing niet meer waarde hechten dan aan de andere. Voor het overige heeft de ombudsman geen aanwijzingen gevonden dat de politie verzoekster en haar dochter gedurende het contact in de woning onheus heeft bejegend. Om die reden is de Nationale ombudsman van oordeel dat er al met al niet is gehandeld in strijd met het vereiste van goede bejegening.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klachten over de onderzochte gedragingen van de regionale politie-eenheid Oost-Nederland, zijn niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Achtergrond

I. Artikel 8 EVRM

1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.
2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Artikel 12 Grondwet

- "1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen.
2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij de wet gestelde uitzonderingen.
3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt. Indien het binnentreden in het belang van de nationale veiligheid of dat van de strafvordering heeft plaatsgevonden, kan volgens bij de wet te stellen regels de verstrekking van het verslag worden uitgesteld. In de bij de wet te bepalen gevallen kan de verstrekking achterwege worden gelaten, indien het belang van de nationale veiligheid zich tegen verstrekking blijvend verzet".

II. Artikel 28 lid 3 Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wahv)

"De officier van justitie bij het arrondissementsparket Noord-Nederland of de ambtenaar die door hem is belast met de toepassing van de gijzeling heeft voor het in gijzeling stellen van de betrokkene toegang tot elke plaats."

Bij de wijziging van de Wahv in 1996 is in de Nota naar aanleiding van het verslag (Tweede Kamer, vergaderjaar 1995-1996, 23 689, nr. 5, p. 9) nog het volgende over binnentreden bij gijzeling genoemd:

In antwoord op deze vraag van de leden van de fracties van PvdA en D66, merken wij op dat de Algemene wet op het binnentreden ook van toepassing is op de bevoegdheid tot het betreden van plaatsen in het voorgestelde artikel 28, derde lid. Dat betekent dat alle waarborgen, zoals die in de Algemene wet zijn neergelegd, onverkort van toepassing zijn in de gevallen waarin artikel 28, derde lid, toepassing vindt. Ingevolge artikel 2 van de Algemene wet, is voor het binnentreden in een woning tegen de wil van de bewoner een schriftelijke machtiging nodig, tenzij en voorzover bij wet aan leden van het openbaar ministerie de bevoegdheid is toegekend om in een woning zonder toestemming van de

bewoner binnen te treden. Dit betekent dat de officier, indien hijzelf zal binnentreden, geen schriftelijke machtiging behoeft. In zijn functie liggen reeds voldoende waarborgen besloten. Een door hem aangewezen ambtenaar behoeft deze machtiging wel. De schriftelijke machtiging kan alleen dan worden verstrekt, indien bij of krachtens de wet een persoon bevoegd is verklaard om binnen te treden tegen de wil (artikel 4 van de Algemene wet). Artikel 28, derde lid, bevat deze grondslag voor de door de officier van justitie aangewezen ambtenaar. Vaak zal het dezelfde officier zijn die de machtiging verstrekt, hetgeen geheel in overeenstemming is met artikel 3 van de Algemene wet.

Uit het bovenstaande volgt dat er, anders dan de leden van de D66-fractie menen, ook nu al onderscheid gemaakt wordt tussen het betreden van een woning zonder toestemming van de bewoner en het betreden van woningen met toestemming en andere plaatsen. Het maken van een onderscheid in de Wet Mulder is dan ook niet wenselijk of zinvol.

De binnentredingsbevoegdheid kan alleen worden toegepast indien betrokkene kan worden gegijzeld. Gijzeling is alleen mogelijk indien de kantonrechter daartoe heeft beslist op vordering van de officier van justitie. Er is dan een rechterlijke beslissing, die voorwaarde is voor het daadwerkelijk gebruik van de binnentredingsbevoegdheid. Vervolgens zal worden nagegaan of binnentreden nodig is, of dat betrokkene anderszins benaderd kan worden teneinde de gijzeling te ondergaan. Pas indien dat niet mogelijk blijkt, zal tot binnentreden worden besloten. Dit zal soms tegen de wil van de bewoner moeten geschieden. De Algemene wet bevat dan, naast de algemene eis van een schriftelijke machtiging, waarborgen voor de uitvoering. Genoemd worden de voorafgaande legitimatie, beperkingen van het tijdstip waarop kan worden binnentreden en het maken van een schriftelijk verslag van het binnentreden, dat in afschrift aan de bewoner wordt gezonden. Naast de bijzondere waarborgen bij het binnentreden van woningen tegen de wil van de bewoner, gelden in alle gevallen de waarborgen in de vorm van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Met name het zorgvuldigheidsbeginsel speelt een belangrijke rol. Ten slotte kan een rechter een oordeel gevraagd worden over de vraag of binnentreden kon worden, en of dat binnentreden op juiste wijze is geschied. Wij zijn dan ook van mening, dat de bevoegdheid tot het betreden van elke plaats, waaronder begrepen een woning, met voldoende waarborgen is omgeven."

Artikel 565 Wetboek van Strafvordering

"1. De met de tenuitvoerlegging belaste ambtenaar kan ter aanhouding van de te vatten persoon elke plaats betreden en doorzoeken.

(...)"

III. Artikel 1 Algemene wet op het binnentreden

"1. Degene die bij of krachtens de wet belast is met de opsporing van strafbare feiten of enig ander onderzoek, met de uitvoering van een wettelijk voorschrift of met het toezicht op de naleving daarvan, dan wel een bevoegdheid tot vrijheidsbeneming uitoefent, en uit dien hoofde in een woning binnentreedt, is verplicht zich voorafgaand te legitimeren en mededeling te doen van het doel van het binnentreden. Indien twee of meer personen voor hetzelfde doel in een woning binnentreden, rusten deze verplichtingen slechts op degene die bij het binnentreden de leiding heeft.

4. De persoon, bedoeld in het eerste lid, die met toestemming van de bewoner wenst binnen te treden, vraagt voorafgaand aan het binnentreden diens toestemming. De toestemming moet blijken aan degene die wenst binnen te treden."

Artikel 2 Algemene wet op het binnentreden

"1. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond.
(...)"